

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

Sekcja 1. IDENTYFIKACJA SUBSTANCJI/MIESZANINY I IDENTYFIKACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

1.1 Identyfikator produktu: **LPG, Propan-butan techniczny**

UFI: V5Y0-K0XX-Y00S-0HAT

1.2 Istotne zidentyfikowane zastosowania substancji lub mieszaniny oraz zastosowania odradzane:

1.2.1 Zastosowania zidentyfikowane: paliwo silnikowe do silników spalinowych z zapłonem iskrowym w samochodach z silnikami dostosowanymi do tego paliwa.

1.2.2 Zastosowania odradzane: brak.

1.3 Dane dotyczące dostawcy karty charakterystyki:

Producent:

Rafineria Gdańska Sp. z o.o., 80-718 Gdańsk, ul. Elbląska 135

tel.: 58 308 72 39, fax: 58 308 84 64

reachclp@rafineriagdanska.pl; www.rafineriagdanska.pl

Dystrybutor:

ORLEN S.A.

ul. Chemików 7, 09-411 Płock

tel.: +48 24 365 00 00, fax: +48 24 365 45 55

reach@orlen.pl

1.4 Numer telefonu alarmowego:

LOTOS Straż i Zakładowy Punkt Alarmowy: 058-308-81-99; 058-308-81-09 *czynne całą dobę*.

112 (telefon alarmowy), 998 (straż pożarna), 999 (pogotowie medyczne)

Sekcja 2. IDENTYFIKACJA ZAGROŻEŃ

2.1 Klasyfikacja substancji lub mieszaniny:

Klasyfikacja zgodna z Rozporządzeniem (WE) Nr 1272/2008 [CLP]:

Flam. Gas 1A H220 Skrajnie łatwopalny gaz.

Press. Gas. (Liq) H280 Zawiera gaz pod ciśnieniem, ogrzanie grozi wybuchem.

Produkt zawiera < 0,1% 1,3-butadienu, w związku z czym nie został zaklasyfikowany jako mutageny kategorii 1B i rakotwórczy kategorii 1B zgodnie z uwagą K.

Zgodnie z uwagą U produkt zaklasyfikowano do grupy gazów skroplonych.

2.2 Elementy oznakowania:

Oznakowanie zgodne z Rozporządzeniem (WE) Nr 1272/2008 [CLP]:

Niebezpieczeństwo

H220 Skrajnie łatwopalny gaz.

H280 Zawiera gaz pod ciśnieniem, ogrzanie grozi wybuchem.

P102 Chronić przed dziećmi.

P210 Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić.

P377 W przypadku płonienia wyciekającego gazu: Nie gasić, jeżeli nie można bezpiecznie zahamować wycieku.

P381 W przypadku wycieku wyeliminować wszystkie źródła zapłonu.

P410+P403 Chronić przed światłem słonecznym. Przechowywać w dobrze wentylowanym pomieszczeniu.

2.3 Inne zagrożenia

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

Mieszanina nie spełnia kryteriów PBT ani vPvB. Mieszanina nie zawiera substancji, wymienionych w wykazie ustanowionym zgodnie z art. 59 ust. 1 jako posiadające właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego.

Sekcja 3. SKŁAD / INFORMACJA O SKŁADNIKACH

3.1 Substancje: nie dotyczy.

3.2 Mieszaniny:

Numer			Stężenie [%m/m]	Nazwa substancji	Klasyfikacja substancji zgodnie z Rozp. Nr 1272/2008
rejestracji	CAS	WE			
nie dotyczy*	68476-40-4	270-681-9	Do 100	Węglowodory, C ₃₋₄ ; Gaz z ropy naftowej	Flam. Gas 1A; H220 Press. Gas (Liq); H280
01-2119433307-44-XXXX	67-56-1	200-659-6	< 0,5	Metanol	Flam. Liq. 2; H225 Acute Tox. 3; H301 Acute Tox. 3; H311 Acute Tox. 3; H331 STOT SE 1; H370 SCL: STOT SE 1; H370: C ≥ 10% STOT SE 2; H371: 3% ≤ C < 10%

*substancja zwolniona z rejestracji zgodnie z zał. V pkt. 10 rozp. REACH

Głównym składnikiem mieszaniny są węglowodory C₃₋₄; (gaz z ropy naftowej).

W calach nawaniania dodaje się śladową ilość merkaptanu etylowego (etanotolu).

Sekcja 4. ŚRODKI PIERWSZEJ POMOCY

4.1 Opis środków pierwszej pomocy:

Uwaga! Przed próbą ratowania poszkodowanych należy odizolować obszar od wszystkich potencjalnych źródeł zapłonu, w tym odłączyć zasilanie elektryczne. Przed wejściem do zamkniętych pomieszczeń należy zapewnić odpowiednią wentylację i sprawdzić, czy znajduje się bezpieczna, umożliwiająca oddychanie atmosfera.

Przez drogi oddechowe:

Objawy: Narażenie na wysokie stężenie substancji może spowodować uduszenie.

Przenieść poszkodowanego na świeże powietrze. Nie pozostawiać poszkodowanego bez opieki. Zapewnić poszkodowanemu ciepło i spokój. W przypadku utraty przytomności ułożyć w pozycji bocznej ustalonej. W przypadku utrudnionego oddychania, o ile to możliwe, podać tlen lub zastosować sztuczne oddychanie. W przypadku zatrzymania akcji serca (brak pulsu) należy podjąć resuscytację krążeniowo-oddechową. Niezwłocznie zasięgnąć porady lekarskiej.

W przypadku kontaktu ze skórą:

Objawy: Kontakt z produktami w postaci płynnej może spowodować odmrożenia.

Nie zdejmować odzieży przywartej do miejsc odmrożonych. Niezwłocznie przepłukać zanieczyszczony obszar dużą ilością wody – kontynuować płukanie przez 15 min. Jeśli występują objawy odmrożenia (zbielenie lub zaczerwienienie skóry, uczucie pieczenia lub mrowienia), nie wolno pocierać, masować ani uciskać odmrożonego obszaru. Niezwłocznie skierować poszkodowanego do szpitala.

Po dostaniu się do oczu:

Objawy: Kontakt z produktami w postaci płynnej może spowodować odmrożenia.

Wyjąć szkła kontaktowe. Przemyc oczy wodą dokładnie i nieprzerwanie przez okres, co najmniej 15 minut. Należy trzymać szeroko otwarte oczy podczas płukania. Jeśli utrzymują się objawy odmrożenia, ból, obrzęk, łzawienie lub światłowstręt, należy niezwłocznie umieścić pacjenta w specjalistycznej placówce medycznej.

Spożycie / aspiracja:

Uważa się za mało prawdopodobną drogę narażenia – odmrożenia warg i jamy ustnej mogą wystąpić, w przypadku kontaktu z produktem w postaci płynnej.

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

Nie wywoływać wymiotów. Natychmiast wezwać lekarza i/lub przewieźć poszkodowanego na pogotowie. W przypadku odmrożenia natychmiast płukać usta letnią wodą przez co najmniej 15 minut. Natychmiast uzyskać pomoc medyczną.

4.2 Najważniejsze ostre i opóźnione objawy oraz skutki narażenia:

Krótkie podsumowanie informacji dotyczących ostrych i opóźnionych objawów oraz skutków narażenia: nie określono.

4.3 Wskazania dotyczące wszelkiej natychmiastowej pomocy lekarskiej i szczególnego postępowania z poszkodowanym:

W każdym z wyżej podanych przypadków postępowania, gdy zaburzenia nie ustępują, należy **natychmiast** wezwać lekarza lub odwieźć poszkodowanego do szpitala, pokazać opakowanie produktu lub etykietę. Prosty gaz duszący w normalnej temperaturze i ciśnieniu – nie ma swoistego antidotum. W przypadku kontaktu z produktem w postaci cieczy postępować jak w przypadku odmrożenia.

Sekcja 5. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU POŻARU

5.1 Środki gaśnicze:

Odpowiednie środki gaśnicze:

Nie gasić. Zatrzymać przepływ produktu i pozwolić, aby substancja się wypaliła. Po zatrzymaniu przepływu produktu można gasić małe pożary: mgłą wodną lub gaśnicą proszkową, gaśnicą na dwutlenek węgla.

5.2 Szczególne zagrożenia związane z substancją lub mieszaniną:

Pary są cięższe od powietrza, mogą przemieszczać się na duże odległości i gromadzić się nad podłożem i w zagłębieniach terenu. Może wystąpić zapłon i / lub cofnięcie płomienia.

Produkty spalania: tlenek węgla, dwutlenek węgla i niedopalone węglowodory (dym).

5.3 Informacje dla straży pożarnej:

W przypadku rozległego pożaru lub pożaru w miejscach ograniczonych czy też słabo wentylowanych, należy stosować pełną ognioodporną odzież ochronną oraz autonomiczny aparat oddechowy z maską pełną działający na zasadzie nadciśnienia.

Nie gasić. Jeśli płomienie zostaną przypadkowo zgaszone, może wystąpić ponowny zapłon lub wybuch. Jeśli to możliwe i bezpieczne, zatrzymać wyciek gazu. Jeśli nie można zatrzymać wycieku należy pozostawić do wypalenia. Stosować zraszanie wodą w celu schłodzenia pojemników narażonych na działanie ognia i strefy zagrożonej pożarem do czasu, aż pożar się skończy i minie niebezpieczeństwo ponownego zapłonu. Wyeliminuj źródła zapłonu. W przypadku wycieku skroplonego gazu należy zastosować odpowiednią pianę lub środek tłumiący opary.

Opary są cięższe od powietrza – możliwe cofnięcie się płomienia na znaczne odległości. Nie dopuścić do przedostania się odcieku z gaszenia pożaru do kanalizacji i wodnych strumieni - może stwarzać zagrożenie wybuchem i ponownym zapłonem.

Uwaga! Kontakt wody ze skroplonym gazem może spowodować wrzenie, spienienie i szybkie wytwarzanie pary. W przypadku powstania chmury par należy użyć rozpylonej wody, kontrolować rozprzestrzenianie.

Sekcja 6. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU NIEZAMIERZONEGO UWOLNIENIA DO ŚRODOWISKA

6.1 Indywidualne środki ostrożności, wyposażenie ochronne i procedury w sytuacjach awaryjnych:

Informacje ogólne:

W przypadku dużych wycieków ostrzec mieszkańców terenów położonych z wiatrem o zagrożeniu wybuchem. Rozlanie produktu może generować bardzo duże ilości gazu palnego, który jest cięższy od powietrza i może gromadzić się nad podłożem i w zagłębieniach terenu. Nie palić w pobliżu wycieku. Zagrożenie wybuchem. Wyeliminować wszystkie źródła zapłonu w pobliżu wycieku lub uwolnionej pary, aby uniknąć pożaru lub wybuchu. Przed wejściem do obszaru należy sprawdzić obszar za pomocą detektora gazów palnych.

6.1.1 Dla osób nienależących do personelu udzielającego pomocy:

Zaalarmować personel ratowniczy. Ewakuować obszar. Utrzymywać personel nieuczestniczący w akcji z dala od terenu wycieku. Stać od strony nawietrznej w stosunku do miejsca zdarzenia. Tylko osoby przeszkolone i odpowiednio zabezpieczone mogą być zaangażowane w operacje czyszczenia.

Powstrzymać wyciek, jeśli jest to bezpieczne. Unikać bezpośredniego kontaktu z uwolnionym materiałem i wdychania oparów. Należy stosować pompę z wyposażeniem przeciwybuchowym. Uziemić wszystkie pojemniki i urządzenia.

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

Zapobiegać przedostawaniu się wycieku do kanałów ściekowych. Produkt ma potencjał do samoczynnego chłodzenia. Duże wycieki tego materiału mogą powodować zatkanie odpływów, zawory mogą stać się niesprawne w wyniku tworzenia się lodu spowodowanego przez rozszerzające się pary lub ciecze odparowujące. Wycieki tego skroplonego gazu mogą tworzyć lód, który może zatkać odpływy i uniemożliwić działanie zaworów. Kontakt wody ze skroplonym gazem może spowodować wrzenie, spienienie i szybkie wytwarzanie pary.

6.1.2 Dla osób udzielających pomocy:

Zakładać sprzęt ochrony osobistej (antystatyczny), w tym autonomiczny aparat oddechowy, chyba że atmosfera jest uznana za bezpieczną.

6.2 Środki ostrożności w zakresie ochrony środowiska:

Zapobiegać dalszemu wyciekowi lub rozlaniu, jeżeli to bezpieczne. Zapobiegać przedostaniu się do środowiska.

6.3 Metody i materiały zapobiegające rozprzestrzenianiu się skażenia i służące do usuwania skażenia:

6.3.1 Zalecenia dotyczące zapobiegania rozprzestrzenianiu się wycieku:

Zapobiegać dalszemu wyciekowi lub rozlaniu, jeżeli to bezpieczne. Zapobiegać przedostawaniu się wycieku do kanalizacji lub miejsc, w których może wystąpić akumulacja. Zapewnić odpowiednią wentylację szczególnie w pomieszczeniach zamkniętych. Wyciek produktu do wody prawdopodobnie doprowadzi do szybkiego i całkowitego odparowania produktu. Odizolować obszar wycieku i unikać pożaru / zagrożenia wybuchem, biorąc pod uwagę kierunek i prędkość wiatru, aż do momentu całkowitego rozpuszczenia się.

6.3.2 Zalecenia dotyczące likwidacji wycieku:

Ograniczyć wyciek – przewietrzyć i pozostawić do odparowania.

6.3.3 Informacje na temat niewłaściwych metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się skażenia:

nie określono.

6.4 Odniesienia do innych sekcji:

Uzupełniające informacje oraz środki ochrony indywidualnej oraz parametry dotyczące kontroli przedstawiono w sekcji 8. Informacje na temat usuwania odpadów znajdują się w sekcji 13.

Sekcja 7. POSTĘPOWANIE Z SUBSTANCJAMI I MIESZANINAMI ORAZ ICH MAGAZYNOWANIE

Uwaga: Ryzyko powstawania wybuchowych mieszanin z powietrzem. Pary są cięższe od powietrza i mogą przemieszczać się na duże odległości i gromadzić nad podłożem oraz w niższej położonych obszarach.

7.1 Środki ostrożności dotyczące bezpiecznego postępowania:

Informacje ogólne: W celu wykluczenia uwalniania mieszaniny rozważyć udoskonalenia techniczne i usprawnienia procesu (w tym automatyzację). Zminimalizować narażenie za pomocą środków takich jak układy zamknięte, wydzielone instalacje lub obiekty oraz odpowiednia wentylacja wyciągowa (ogólna i miejscowa). Zapewnić przestrzeganie wszelkich stosownych przepisów dotyczących atmosfer wybuchowych oraz obiektów służących do obsługi i przechowywania produktów łatwopalnych. Stosować sprzęt nieiskrzący lub przeciwybuchowy. Rozważyć potrzebę kontroli stanu zdrowia w zależności od ryzyka. Zapewnić wdrożenie bezpiecznych systemów pracy lub podobnych ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem. Regularnie przeprowadzać przeglądy, testy i konserwację wszystkich środków kontroli.

Postępowanie:

Stosować wyłącznie w dobrze wentylowanych miejscach. Zachować środki zabezpieczające przed wylądowaniami elektrostatycznymi, należy użyć odpowiedniego łączenia i/lub uziemienia. Stosować przewody rurowe i urządzenia przystosowane do planowanych wartości ciśnienia. Zastosować zawór zwrotny lub inne zabezpieczenie przed przepływem wstecznym. Unikać wszelkich źródeł zapłonu, utleniaczy, chloru, chlorowodoru lub fluorowodoru. Źródła zapłonu mogą obejmować między innymi lampki kontrolne, płomienie, palenie tytoniu, iskry, grzejniki, sprzęt elektryczny i wylądowania statyczne.

Czyszczenie i konserwacja

Czyszczenie, przeglądy i konserwację wnętrza zbiorników zasobnikowych mogą wykonywać wyłącznie osoby odpowiednio wyposażone i wykwalifikowane, zgodnie z przepisami krajowymi, miejscowymi lub wewnątrzfirmowymi. Opróżnić układy i oczyścić przewody przesyłowe przed otwarciem obudowy ochronnej. O ile to możliwe, przed rozpoczęciem konserwacji umyć/przepłukać wyposażenie. Przed przystąpieniem do konserwacji puste zbiorniki należy oczyścić i wypełnić gazem obojętnym (tj. azotem). Wody po splukiwaniu pozbywać się zgodnie z przepisami miejscowymi i krajowymi.

Środki higieny:

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

Unikać kontaktu z oczami. Unikać wdychania oparów. Zapewnić wdrożenie odpowiednich środków dot. utrzymania porządku. Podczas użytkowania produktu nie wolno spożywać pokarmów i napojów ani palić tytoniu. Po zakończonej pracy dokładnie umyć ręce. Po zakończeniu zmiany zdjąć zanieczyszczoną odzież.

7.2 Warunki bezpiecznego magazynowania, w tym informacje dotyczące wszelkich wzajemnych niezgodności:

Magazynowanie:

Przechowywać wyłącznie w dostarczonych zbiornikach lub odpowiednich pojemnikach. Przechowywać z dala od źródeł ciepła, gorących powierzchni, źródeł iskrzenia, otwartego ognia i innych źródeł zapłonu. Nie palić w pobliżu produktu. Źródła zapłonu mogą obejmować między innymi lampki kontrolne, płomienie, palenie tytoniu, iskry, grzejniki, sprzęt elektryczny i wyładowania statyczne.

Przechowywać w specjalnym, chłodnym i dobrze wentylowanym miejscu. Zbiorniki należy zabezpieczyć w pozycji pionowej i transportować wyłącznie w takim bezpiecznym położeniu w dobrze wentylowanym pojeździe lub na wózku ręcznym. Otwarte zbiorniki należy ponownie ostrożnie uszczelnić i przechowywać w pozycji pionowej. Unikać wszelkich źródeł zapłonu, utleniaczy, chloru, chlorowodoru lub fluorowodoru.

Wskazówki odnośnie pojemników:

Jeśli produkt dostarcza się w pojemnikach: Trzymać wyłącznie w oryginalnym opakowaniu lub w pojemniku odpowiednim dla tego rodzaju produktu. Trzymać pojemniki szczelnie zamknięte i odpowiednio oznaczone, z dala od promieni słonecznych. Mogą wywołać łatwopalność/zagrożenie wybuchem. Puste pojemniki należy obsługiwać ostrożnie, ponieważ pozostałości oparów mogą być łatwopalne. Pustych pojemników nie wolno ciąć, spawać, dziurawić, wrzucać do ognia ani spalać.

7.3 Szczególne zastosowanie(-a) końcowe: brak.

Sekcja 8. KONTROLA NARAŻENIA/ŚRODKI OCHRONY INDYWIDUALNEJ

8.1 Parametry dotyczące kontroli:

8.1.1 Wartości graniczne narażenia NDS (podstawa prawna – Sekcja 15):

	NDS [mg/m ³]	NDSCh [mg/m ³]	NDSP [mg/m ³]	Uwagi	Rodzaj
propan	1800	-	-	-	NDS PL
butan	1900	3000	-	-	NDS PL
metanol	100	300	-	-	NDS PL
	260	-	-	-	NDS EU

8.1.2 Informacje nt. obecnie zalecanych procedur monitorowania:

Postępować zgodnie z przepisami w zakresie monitoringu czystości powietrza oraz np. według następujących polskich norm: PN-Z-04008-7:2002 „Zasady pobierania próbek powietrza w środowisku pracy i interpretacji wyników”. Nie dopuszczać do powstania stężeń ww. substancji w powietrzu przekraczających wartości normatywów higienicznych.

8.1.3 Wartości DNEL:

Zgodnie z pkt. 2 załącznika XI REACH, badanie nie musi być przeprowadzone dla gazów łatwopalnych w temperaturze pokojowej.

8.2 Kontrola narażenia:

8.2.1 Stosowne techniczne środki kontroli:

Stosować w pomieszczeniu z odpowiednią wentylacją. Zalecane są wentylacja ogólna i/lub wyciąg miejscowy w celu wyeliminowania czynnika szkodliwego w powietrzu. Wentylacja ogólna i miejscowa instalacja wyciągowa oraz instalacja elektryczna w wykonaniu przeciwwybuchowym. Otwory wentylacyjne wentylacji ogólnej powinny znajdować się w górnej i dolnej części pomieszczenia. Wyciągi wentylacji miejscowej powinny usuwać opary z płaszczyzny roboczej. Preferowany jest wyciąg miejscowy, ponieważ umożliwia usuwanie oparów u źródła i zapobiega ich rozprzestrzenianiu się na stanowiska pracy.

8.2.2 Indywidualne środki ochrony, takie jak indywidualny sprzęt ochronny:

- ochrona oczu lub twarzy: zaleca się stosowanie okularów ochronnych chroniących przed mgłą, kroplami cieczy i rozpryskiem lub przyłbicy zgodnej z PN-EN 166:2005. Zalecane wyposażenie miejsca pracy w wodny natrysk do płukania oczu.
- ochrona skóry: ubranie ochronne lub fartuch z tkanin powlekanych oraz osobista odzież w wersji antyelektrostatycznej. Rękawice ochronne, neoprenowe lub z kauczuku nitylowego lub skórzane chromowane zgodne z PN-EN 374-1:2005 i PN-EN 420+A1:2012. Rękawice powinny zachować giętkość w temperaturze poniżej temperatury wrzenia gazu pod

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

ciśnieniem atmosferycznym. Może być konieczne zwiększenie częstości zmiany rękawic jeśli nastąpi zanurzenie lub dłuższy kontakt z produktem. Wybór materiału na rękawice ochronne jest możliwy przy uwzględnieniu czasów przebicia, szybkości przenikania i degradacji.

- c) ochrona dróg oddechowych: przy niewielkim przekroczeniu dopuszczalnych stężeń maska przeciwgazowa z pochłaniaczem typu AX (klasa 1 – ochrona przed gazami bądź parami o stężeniu objętościowym w powietrzu nie większym niż 1000 ppm (0,1%); klasa 2 - ochrona przed gazami bądź parami o objętościowym stężeniu w powietrzu nie większym niż 5000 ppm (0,5%); klasa 3 - ochrona przed gazami lub parami o objętościowym stężeniu w powietrzu do 10000 ppm (max. 1%)); przy wyższych stężeniach gazu aparaty oddechowe z niezależnym dopływem powietrza. W przypadku prac w ograniczonej przestrzeni / niedostatecznej zawartości tlenu w powietrzu / dużej niekontrolowanej emisji / wszystkich okoliczności, kiedy maska z pochłaniaczem nie daje dostatecznej ochrony stosować aparat oddechowy z niezależnym dopływem powietrza.
- d) zagrożenia termiczne: kontakt z produktem ciekłym może doprowadzić do odmrożeń. Rękawice powinny być termoodporne i chronić przed niską temperaturą, jeśli możliwe lub spodziewane jest zetknięcie się z produktem w postaci płynnej.

8.2.3 Kontrola narażenia środowiska:

Pracodawca jest zobowiązany zapoznać się i stosować w praktyce zapisy ustaw dotyczących ochrony środowiska, prawa wodnego oraz zasad zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków a także stosować zapisy prawne umieszczone w odpowiednich rozporządzeniach związanych z tymi ustawami. Przepisy prawne dotyczące gospodarki odpadami podano w sekcji 15.

Sekcja 9. WŁAŚCIWOŚCI FIZYCZNE I CHEMICZNE

9.1 Informacje na temat podstawowych właściwości fizycznych i chemicznych:

Stan skupienia	ciecz
Kolor	bezbarwna
Zapach	nieprzyjemny, charakterystyczny, wyczuwalny w powietrzu przy zawartości odpowiadającej 20% dolnej granicy wybuchowości
Temperatura topnienia/krzepnięcia [°C]	-187,6 do -138,3
Temperatura wrzenia lub początkowa temperatura wrzenia i zakres temperatur wrzenia [°C]	-42; -42 do -1
Palność materiałów	skrajnie łatwopalny gaz
Dolna i górna granica wybuchowości [°C]	1,9 / 9,6
Temperatura zapłonu [°C]	< -60
Temperatura samozapłonu [°C]	> 287
Temperatura rozkładu	brak danych
pH	nie dotyczy
Lepkość kinematyczna	nie dotyczy
Rozpuszczalność [mg/dm ³]	24,4 - 60,4
Współczynnik podziału n-oktanol/woda (log/Kow)	1,09 - 2,80
Prężność pary - w -15°C [MPa] - w 70°C [MPa]	> 0,1 < 2,55
Gęstość lub gęstość względna w 15°C [g/cm ³]:	0,50 - 0,56
Względna gęstość pary	brak danych
Charakterystyka cząsteczek	brak danych

9.2 Inne informacje:

Gęstość par względem powietrza:	> 2
---------------------------------	-----

Sekcja 10. STABILNOŚĆ I REAKTYWNOŚĆ

- 10.1 **Reaktywność**: W warunkach użytkowania nie wykazuje zwiększonej reaktywności.
- 10.2 **Stabilność chemiczna**: W zalecanych warunkach produkt stabilny.
- 10.3 **Możliwość występowania niebezpiecznych reakcji**: Produkt w warunkach użytkowania nie powoduje niebezpiecznych reakcji chemicznych.
- 10.4 **Warunki, których należy unikać**: W warunkach atmosfery wybuchowej unikać źródeł zapłonu i działania ciepła.

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

10.5 Materiały niezgodne: Unikać kontaktu z silnymi utleniaczami.

10.6 Niebezpieczne produkty rozkładu: W wysokich temperaturach może następować rozkład termiczny substancji będących składnikami produktu; charakterystyka powstałych produktów będzie zależała od warunków rozkładu.

Sekcja 11. INFORMACJE TOKSYKOLOGICZNE

11.1 Informacje na temat klas zagrożenia zdefiniowanych w rozporządzeniu (WE) nr 1272/2008:

11.1.1 Substancje: nie dotyczy

11.1.2 Mieszaniny: Informacje toksykologiczne dla głównego składnika, mającego wpływ na klasyfikację:

a) Toksyczność ostra:

Na podstawie oceny dostępnych produkt nie spełnia kryteriów klasyfikacji toksyczności ostrej drogą doustną, przez wdychanie lub przez skórę.

b) Działanie żrące/drażniące na skórę:

Produkt nie spełnia kryteriów klasyfikacji, jako drażniący na skórę. Bezpośredni kontakt ze skroplonym gazem może powodować odmrożenia.

c) Poważne uszkodzenia oczu/działanie drażniące na oczy:

Produkt nie spełnia kryteriów klasyfikacji jako drażniący na oczy, chociaż kontakt z płynnym gazem może skutkować podrażnieniem oczu i odmrożeniami.

d) Działanie uczulające na drogi oddechowe lub skórę:

Zgodnie z pkt. 2 załącznika XI REACH badanie nie musi być przeprowadzone dla gazów łatwopalnych w temperaturze pokojowej.

e) Działanie mutagenne na komórki rozrodcze:

Produkt zawiera < 0,1% 1,3 butadienu, w związku z czym nie został zaklasyfikowany jako mutageny kategorii 1B.

f) Działanie rakotwórcze:

Produkt zawiera < 0,1% 1,3 butadienu, w związku z czym nie został zaklasyfikowany jako rakotwórczy kategorii 1B.

g) Szkodliwe działanie na rozrodczość:

Produkt nie spełnia kryteriów klasyfikacji jako działający szkodliwie na rozrodczość.

h) Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

i) Działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie powtarzane:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

j) Zagrożenie spowodowane aspiracją:

Produkt jest gazem, nie powoduje zagrożenia aspiracją.

11.2 Informacje o innych zagrożeniach:

11.2.1 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego:

Mieszanina nie zawiera substancji, uwzględnionych w wykazie ustanowionym zgodnie z art. 59 ust. 1, posiadających właściwości zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego.

11.2.2 Inne informacje: Nie dotyczy.

Sekcja 12. INFORMACJE EKOLOGICZNE

12.1 Toksyczność:

W oparciu o dostępne dane, kryteria klasyfikacji nie są spełnione.

12.2 Trwałość i zdolność do rozkładu:

Produkt łatwo ulega biodegradacji i degradacji poprzez fotolizę w powietrzu.

12.3 Zdolność do bioakumulacji: Produkt posiada niski potencjał do bioakumulacji.

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006
Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

- 12.4 Mobilność w glebie:** Po uwolnieniu szybko odparowuje nie powodując skażenia ziemi i wody. Rozlewy mało prawdopodobne, aby mogły penetrować glebę.
- 12.5 Wyniki oceny właściwości PBT i vPvB:** Gazy petrochemiczne nie są traktowane jako PBT, nie spełniają kryteriów kwalifikacji dla trwałości, bioakumulacji i toksyczności.
- 12.6 Właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego:** Mieszanina nie zawiera substancji, wymienionych w wykazie ustanowionym zgodnie z art. 59 ust. 1 jako posiadające właściwości zaburzające funkcjonowanie układu hormonalnego.
- 12.7 Inne szkodliwe skutki działania:** Produkt nie zawiera substancji niebezpiecznych dla warstwy ozonowej.

Sekcja 13. POSTĘPOWANIE Z ODPADAMI

Uwaga! Resztki produktu w pustych nieczyszczonych opakowaniach mogą stwarzać zagrożenie wybuchowe i pożarowe.
Nie wolno spawać, grzać, ciąć lub wiercić zbiorników lub opakowań metalowych z produktem lub po produkcie.

13.1 Metody unieszkodliwiania odpadów:

Gdy produkt stosuje się jako paliwo mieszanina zużywana jest w całości, nie są generowane odpady.
W przypadku pozostałych zastosowań, pozostałości tego produktu mogą być przedmiotem krajowych lub europejskich przepisów prawnych. Odzysk lub unieszkodliwianie produktu należy przeprowadzać zgodnie z zasadami i planami gospodarowania odpadami oraz wymaganiami ochrony środowiska tylko w miejscu wyznaczonym tj. w instalacjach lub urządzeniach spełniających określone wymagania.

Postępować z odpadami zgodnie z przepisami prawnymi (sekcja 15.1)

Numer rejestrowy Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami: BDO 000019057

Sekcja 14. INFORMACJE DOTYCZĄCE TRANSPORTU

Informacje transportowe ADR/RID/ADN:

- 14.1 Numer UN lub numer identyfikacyjny ID:** 1965
- 14.2 Prawidłowa nazwa przewozowa UN:** WĘGLOWODORY GAZOWE, MIESZANINA SKROPLONA I.N.O. *
- 14.3 Klasa(-y) zagrożenia w transporcie:** 2
- 14.4 Grupa pakowania:** nie ma zastosowania
- 14.5 Zagrożenia dla środowiska:** NIE
- 14.6 Szczegółne środki ostrożności dla użytkowników:** postępować zgodnie z kartą charakterystyki
- 14.7 Transport morski luzem zgodnie z instrumentami IMO:** nie ma zastosowania

*w dokumentach przewozowych należy uzupełnić „Prawidłową nazwę przewozową UN” o nazwę techniczną określającą przewożoną mieszaninę.

Sekcja 15. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEPISÓW PRAWNYCH

- 15.1 Przepisy prawne dotyczące bezpieczeństwa, zdrowia i ochrony środowiska specyficzne dla substancji lub mieszaniny:**
- 15.1.1 Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006r w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów (Dz. Urz. UE seria L nr 396 z 30 grudnia 2006r oraz sprostowanie Dz. Urz. UE seria L nr 136 z 29 maja 2007r z późn. zm.)
- 15.1.2 Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2020/878 z dnia 18 czerwca 2020 r. zmieniające załącznik II do rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) (Dz.U. L 203 z 26.6.2020r)
- 15.1.3 Ustawa z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (t.j. Dz.U. 2022 poz. 1816 z późn. zm.)

Karta Charakterystyki

zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.

GL/3/06

Data wydania: 27.01.2006

Aktualizacja: 29.09.2023

Wyd. nr 14

- 15.1.4 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 (Dz. Urz. UE seria L nr 353 z 31 grudnia 2008r. z późn. zm.)
- 15.1.5 Ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (tj. Dz.U. z 2022 poz. 699 z późn. zm.)
- 15.1.6 Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz.U. z 2018 r. poz. 1286 z późn. zm.).
- 15.1.7 Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311 z późn. zm.)
- 15.1.8 Rozporządzenie (WE) nr 1005/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową (Dz. Urz. WE seria L nr 286 z 31 października 2009r. z późn. zm.)
- 15.1.9 Rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1757 z późn. zm.)
- 15.1.10 Umowa europejska dotycząca międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)
- 15.1.11 Ustawa z dnia 20 czerwca 1997r. Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. 2022 poz. 988 z późn. zm.)
- 15.1.12 Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011r. o przewozie towarów niebezpiecznych (t.j. Dz. U. z 2021r. poz. 756 z późn. zm.)
- 15.1.13 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/18/UE z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie kontroli zagrożeń poważnymi awariami związanymi z substancjami niebezpiecznymi, zmieniająca, a następnie uchylająca dyrektywę Rady 96/82/WE (Dz.U. L 197 z 24.7.2012 z późn. zm.) Produkt uwzględniony jest w części 2 załącznika I powyższej dyrektywy.
- 15.1.14 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/2398 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniająca dyrektywę 2004/37/WE w sprawie ochrony pracowników przed zagrożeniem dotyczącym narażenia na działanie czynników rakotwórczych lub mutagenów podczas pracy (Dz.U.UE.L.2017.345.87 z późn. zm.)

15.2. Ocena bezpieczeństwa chemicznego: nie dotyczy.

Sekcja 16. INNE INFORMACJE

Zakres aktualizacji: Dokonano całościowego przeglądu karty i zaktualizowano informacje w niej zawarte. Niniejsze wydanie Karty Charakterystyki anuluje wszystkie poprzednie jej wydania.

Klasyfikacja mieszaniny: Pod względem zagrożeń zdrowotnych i środowiskowych produkt klasyfikowano na podstawie danych dla składników.

Źródła kluczowych danych, na podstawie których opracowano Kartę Charakterystyki oraz możliwość uzyskania dalszych informacji:

Niniejszą Kartę Charakterystyki wykonano zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu REACH, z wykorzystaniem informacji przedstawionych w dokumentacji technologicznej, na podstawie dostępnych wiadomości literaturowych opisanych m.in. przez specjalnie do tego celu powołane organizacje międzynarodowe oraz według najlepszej naszej wiedzy.

Literatura:

- [1] Obowiązujące w Polsce przepisy dotyczące substancji i mieszanin chemicznych.
- [2] Warunki techniczne.
- [3] Strona Europejskiej Agencji Chemikaliów.

Wyjaśnienie skrótów:

Flam. Gas 1A – Gazy łatwopalne, kategoria zagrożenia 1A; Press. Gas. (Liq)- Gazy pod ciśnieniem, Gaz skroplony; Flam. Liq. 2 – Substancje ciekłe łatwopalne, kategoria zagrożenia 2; Acute Tox. 3 – Toksyczność ostra, kategoria zagrożenia 3; STOT SE 1 – działanie toksyczne na narządy docelowe – narażenie jednorazowe, kategoria zagrożenia 1; CLP - Rozporządzenie (WE) nr 1272/2008; H220 – Skrajnie łatwopalny gaz; H280 – Zawiera gaz pod ciśnieniem, ogrzanie grozi wybuchem; H225 – Wysoce łatwopalna ciecz i pary; H370 – Powoduje uszkodzenia narządów; H301 – Działa toksycznie po połknięciu; H311 – Działa toksycznie w kontakcie ze skórą; H331 – Działa toksycznie w następstwie wdychania; DNEL (*Derived No Effect Level*) - pochodny poziom niepowodujący zmian; PBT (*Persistent Bioaccumulable Toxic*) - trwałe, zdolne do bioakumulacji i toksyczne; UVCB (*Unknown or Variable composition*) – substancje o nieznannej i zmiennej strukturze; vPvB (*very Persistent very Bioaccumulable*) – bardzo trwałe z bardzo dużą zdolnością do bioakumulacji; NDS - najwyższe dopuszczalne stężenie; NDSch - najwyższe dopuszczalne stężenie chwilowe; NDSP - najwyższe dopuszczalne stężenie pułapowe; SCL- specyficzne stężenie graniczne;

Karta Charakterystyki zgodna z załącznikiem II do Rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) z późn. zm.	
GL/3/06	
Data wydania: 27.01.2006 Aktualizacja: 29.09.2023	Wyd. nr 14

OŚWIADCZENIE

Informacje przedstawione w niniejszej Karcie Charakterystyki odzwierciedlają stan wiedzy na dzień wydania Karty. Zwraca się uwagę Dalszym Użytkownikom i Dystrybutorom, że dostawca karty charakterystyki nie ponosi odpowiedzialności za niewłaściwe stosowanie produktu w sposób inny niż zalecany. Środki ostrożności odnośnie zdrowia i bezpieczeństwa oraz porady w sprawach ochrony środowiska zapisane w tej karcie nie muszą być odpowiednie dla wszystkich indywidualnych osób czy sytuacji. Obowiązkiem Stosującego jest dokonanie oceny oraz stosowanie opisanego produktu w sposób bezpieczny i zgodnie z całym obowiązującym prawem i przepisami. Wskazanie na wybrane przepisy prawne w niniejszej karcie w żaden sposób nie zwalnia Użytkownika ze stosowania pozostałych przepisów dotyczących Jego działalności.

KARTĘ CHARAKTERYSTYKI NALEŻY BEZZWŁOCZNIE PRZEKAZAĆ W DÓŁ ŁAŃCUCHA DOSTAW